

עירובין נז

תניא, אמר רבי אליעזר ברבי יוסי: תחום ערי לויים אלפים אמה. צא מהן אלף אמה מגרש - נמצא מגרש רביע, והשאר שדות וקרמים .

קושי על הברייתא: רביע? ! פלגא הוי!

פירוש 1: אמר רבא: בר אדא משוחאה אסברה לי - משכחת לה במתא דהויא תרי אלפי אתרי אלפי.

- תחום כמה הויא? שיתסר - 16
 - קרנות כמה הויין? שיתסר - $32 = 16$
 - דל תמניא 8 דתחומין וארבעה 4 דקרנות,
 - כמה הוי? תריסר 12
- בעיגולא קאמר. כמה מרובע יתר על העגול? רביע, דל רביע מינייהו — פשו להו תשעה - ותשעה מתלתין ושיתא $9/36$, ריבעא הוי .

פירוש 2: אביי אמר: משכחת לה נמי במתא דהויא אלפא באלפא.

- תחומין כמה הוו? תמניא - 8
 - קרנות כמה הוי? שיתסר - $24 = 16$
 - דל ארבע דתחומין וארבע דקרנות 8
 - כמה הוי? תמניא - 8
- בעיגולא קאמר.
כמה מרובע יתר על העגול — רביע, דל רביע — פשו לה שיתא. ושיתא מעשרים וארבע, ריבעא הוי. $6/24$

פירוש 3: רבינא אמר: מאי רביע, רביע דתחומין

פירוש 4: רב אשי אמר: מאי רביע, רביע דקרנות

קושי על פירוש רב אשי: אמר ליה רבינא לרב אשי: והא "ספי" כתיב!

תירוץ: מאי "ספי" — סביב דקרנות, דאי לא תימא הכי, גבי עולה דכתיב: "ופרקו

את הקף על המצפה ספי", הכי נמי סביב ממש?! אלא מאי "ספי" — סביב

דקרנות, הכי נמי: מאי "ספי" — סביב דקרנות .

קושי על רבא ואביי: אמר ליה רב חביבי מחוזנאה לרב אשי: והא איכא מורשא דקרנתא!

תירוץ: במתא עיגולתא.

קושי: והא ריבעוה?

תירוץ: אימור דאמרינן חזינן כמאן דמרבעא. רבועי ודאי מי מרבענא?!

עוד קושי על רבא ואביי: אמר ליה רב חנילאי מחוזנאה לרב אשי: מכדי כמה מרובע יתר

על העגול - רביע, הני תמני מאה? שית מאה ושיתין ושבע נכי תילתא 666.67 הוי!

$2666.67/4 = 666.67$ או $2000/3 = 666.67$

תירוץ: אמר ליה: הני מילי בעיגולא מגו רבוע. אבל באלכסונא — בעינא טפי.

דאמר מר, כל אמתא בריבוע - אמתא ותרי חומשי באלכסונא.

$$\sqrt{2} = 1.414$$

רבי מאיר	חכמים
נוחנין קרפף לעיר	לא אמרו קרפף אלא בין שתי עיירות

אם יש לזו שבעים אמה ושיריים ולזו שבעים אמה ושיריים — עושה קרפף את שתיהן להיות אחד. וכן שלשה כפרים המשולשין, אם יש בין שנים חיצונים מאה וארבעים ואחת ושליש — עשה אמצעי את שלשתן להיות אחד.

שאלה: מנא הני מילי?

תשובה: אמר רבא: דאמר קרא: "מקוי העיר וחוצותיה". אמרה תורה: תן חוצה, ואחר כך מדוד.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

וחכמים אומרים לא אמרו וכו'.

חייא בר רב	רב הונא	
קרפף אחד לשתיהן	נותנין קרפף לזו וקרפף לזו	
אם יש לזו שבעים אמה ושיריים ולזו שבעים אמה ושיריים — עושה קרפף לשתיהן להיות אחד	וחכמים אומרים: לא אמרו קרפף אלא בין שתי עיירות	קושי
הא מני — רבי מאיר היא	מאי קרפף, תורת קרפף, ולעולם קרפף לזו וקרפף לזו	תירוץ
קושי: אי רבי מאיר היא, הא תני ליה רישא: נותנין קרפף לעיר, דברי רבי מאיר? תירוץ: צריכא, דאי מההיא, הוה אמינא: חד לחדא, וחד לתרתי. קא משמע לן דלתרתי תרי יהבינן להו. ואי אשמעינן הכא, משום דדחיקא תשמשייהו, אבל התם דלא דחיקא תשמשייהו, אימא לא, צריכא.	חיזוק: הכי נמי מסתברא, מדקתני סיפא: אם יש לזו שבעים אמה ושיריים ולזו שבעים אמה ושיריים — עושה קרפף לשתיהן להיות אחד. שמע מינה	תגובה לתירוץ
	וכן שלשה כפרים המשולשין, אם יש בין שנים החיצונים מאה וארבעים ואחת אמה ושליש — עושה אמצעי את שלשתן להיות אחד. קושי: טעמא דאיכא אמצעי, הא ליכא אמצעי — לא.	עוד קושי
	הא אתמר עלה, אמר רבה אמר רב אידי אמר רבי חנינא: לא משולשין ממש, אלא רואין כל שאילו מטיל אמצעי ביניהן ויהיו משולשין, ואין בין זה לזה אלא מאה וארבעים אמה ואחת ושליש — עשה אמצעי את שלשתן להיות אחד	תירוץ

שאלה: אמר ליה רבא לאביי: כמה יהא בין חיצון לאמצעי?

תשובה: אמר ליה: אלפים אמה.

קושי: והא את הוא דאמרת: כוותיה דרבא בריה דרבה בר רב הונא מסתברא, דאמר: יותר מאלפים אמה!

תירוץ: הכי השתא? התם, איכא בתים. הכא, ליכא בתים.

שאלה: ואמר ליה רבא לאביי: כמה יהא בין חיצון לחיצון?

קושי על השאלה: כמה יהא?! מאי נפקא לך מינה? כל שאילו מכניס אמצעי ביניהן ואין בין זה לזה אלא מאה וארבעים ואחת ושליש.

תירוץ: ואפילו ארבעת אלפים אמה?

תשובה: אמר ליה: אין.

קושי: והאמר רב הונא: עיר העשויה כקשת, אם יש בין שני ראשיה פחות מארבעת אלפים אמה מודדין לה מן היתר, ואם לאו מודדין לה מן הקשת.

תירוץ: אמר ליה: התם ליכא למימר "מלי". הכא איכא למימר "מלי".

קושי: אמר ליה רב ספרא לרבא: הרי בני אקיסטפון, דמשחינן להו תחומא מהאי גיסא דארדשיר, ובני תחומא דארדשיר משחינן להו תחומא מהאי גיסא דאקיסטפון. הא איכא דגלת דמפסקא יתר ממאה וארבעים ואחת ושליש?

תירוץ: נפק, אחוי ליה הנך אטמהתא דשורא, דמבלעי בדגלת בשבעים אמה ושיריים.

